

SUMMARY

Nosachenko T. Art Painting in the Professional Training of the Students of Artistic Profile.

The article refers to the efficiency of the art of painting in the training of future teachers of art. The experience of practical use by the students of semantics and artistic painting techniques to perform creative works is analyzed.

Ukrainian art painting is a unique part of the world culture, it has a developed structure. It was used for decorating household items, paintings of religious and residential buildings in the paintings on paper, paintings on the glass. The paintings decorated house, doors and windows, walls and ceilings, furniture, kitchenware, toys, tools, vehicles, musical instruments, jewelry, weapons, round sculpture. The individual elements and motifs used in painting icons and folk paintings.

The students learn the features of crafts and art works of folk artists and find out the connections between folk and professional art, exploring foreign and domestic experience of art education and artistic cultural heritage.

By studying the techniques of various kinds of artistic painting, the students gain a thorough knowledge of the world technology and national artistic painting to form professionally competent teachers of art. Art painting is an important means of aesthetic perception of the world and improving of the professional competence of future teachers.

Supplement content training of traditional art, artistic painting in different regions of Ukraine, modern techniques and types of art paintings enrich professional skills of future teacher of fine arts. Learning technology creates artistic painting skills to create decorative art compositions, introduces the students various techniques of painting, and creates a technologically educated person capable of artistic and aesthetic transformation.

The students study the works of masters of painting that convey deep philosophical thought, mood and emotion, attitude, idea, a particular image. In addition to knowledge of the theory of artistic painting, painting art technological features the students learn creatively interpreted traditional paintings in their contemporary works.

In-depth study of the art of painting enhances professional skills of the students, helps to form the aesthetic taste and the ability to see in a particular manner of folk art symbolic reflection of the world.

Key words: *painting, art painting, a teacher of fine art, artistic expression, motif, color, training, professional competence.*

УДК 371.134.001.76

І. В. Палагута

Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТЬОГО ПЕДАГОГА ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглядаються проблеми готовності майбутнього педагога до інноваційної діяльності. Визначається сутність поняття «інноваційна педагогічна діяльність». Висвітлено основні етапи здійснення інноваційної діяльності. Обґрунтовано зміст структурних елементів інноваційної діяльності, на які опирається майбутній учитель у своїй роботі. Охарактеризовано 5 категорій учителів та описано їхнє ставлення до нововведень. Пояснюється прагнення майбутнього освітянина до самопізнання, самовизначення й осмислення ним свого

духовного світу, творчого ставлення до самого себе, прагнення до виявлення та розвитку своїх особистих можливостей.

Ключові слова: інноваційна педагогічна діяльність, творче самовизначення, інноваційні процеси, нововведення, самоактуалізація, професійне самовдосконалення, інноваційність, творча обстановка, інноваційні технології, творчий потенціал.

Постановка проблеми. Розвиток інноваційних процесів в освіті на сучасному етапі є об'єктивною закономірністю, що зумовлюється сукупністю факторів: інтенсивним розвитком інформаційних технологій у всіх сферах людського буття, оновленням змісту філософської освіти, центром якої став загальнолюдський ціннісний аспект, необхідністю підвищення рівня активності й відповідальності вчителя за власну професійну діяльність. У зв'язку з цим інноваційна діяльність набуває такого важливого значення.

Інноваційна педагогічна діяльність сьогодення характеризується пошуками нетрадиційних підходів у розв'язанні освітньо-виховних завдань.

Аналіз актуальних досліджень. Дослідження інноваційних технологій було висвітлено у працях таких учених, як С. Гончаренко, І. Зязюн, О. Козлова, Р. Скульський. Аналіз праць цих видатних педагогів свідчить, що педагогічну діяльність учителя за своїм характером давно й однозначно віднесено до творчих видів діяльності, яка вважається досить нелегкою працею. Зважаючи на це, професіоналізація майбутнього вчителя та входження його в інноваційний режим роботи неможливі без творчого самовизначення, у якому провідну роль відіграють звичайно ж інноваційні педагогічні технології.

Розгляд проблеми готовності вчителя до інноваційної діяльності своє обґрунтування знаходить у працях видатних педагогів різних епох М. Бердяєв, А. Макаренко, К. Ушинський, Я. Коменський, Г. Сковорода.

Складність професійної діяльності вчителя виявляється не лише в різноманітті компонентів і у взаємозв'язках між ними, але й у взаємозв'язках між цими компонентами та зовнішнім середовищем. На ці положення наголошували у своїх наукових працях А. Алексюк, І. Прокопенко, Т. Сущенко, А. Сущенко.

Зважаючи на те, що інноваційна діяльність є відкритим педагогічним процесом, вона визначається змінами у суспільно-політичному, соціально-економічному та культурно-освітньому розвитку, формування готовності майбутнього педагога до її проведення є актуальним і вимагає досліджень його різноманітних аспектів.

Це обґрунтовує вибір теми статті, **мету** якої визначено як сутність поняття «інноваційна педагогічна діяльність» та обґрунтування структурних компонентів забезпечення готовності майбутнього педагога до її здійснення.

З метою вивчення проблеми та розв'язання поставлених завдань було використано такі **методи дослідження**:

- аналіз наукових підходів до тлумачення поняття «інноваційна педагогічна діяльність, аналіз філософсько-педагогічних джерел для визначення підходів до освіти й виховання;

- синтез – для досягнення цілісного розуміння проблеми формування готовності майбутнього вчителя до реалізації інноваційної педагогічної діяльності;

- класифікація – для поділу вчителів на певні групи, відповідно до їх ставлення до нововведень;

- абстрагування – для виокремлення із сукупності ознак, характеристик і тенденцій тих, які безпосередньо стосуються мети дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Учитель – основна дійова особа в реформуванні сучасної освіти. Змінюються орієнтири освіти – змінюється й сам учитель, змінюється мета й завдання його освітянської діяльності. Сучасний педагог має бути готовим до змін, а тому доволі актуальною є проблема готовності майбутнього педагога до інноваційної діяльності. Існує кілька точок зору на сутність інноваційної діяльності. По-перше, її визначають як створення нового (оригінальних прийомів, цілісних педагогічних концепцій), що змінює звичний погляд на явище, перебудовує суспільно-педагогічні відносини. По-друге, її характеризують як найвищий ступінь педагогічної творчості, педагогічне винахідництво нового в педагогічній практиці, що спрямоване на формування творчої особистості, враховує соціально-економічні й політичні зміни в суспільстві та проявляється в цілепокладанні, визначенні мети, завдань, а також змісту й технологій інноваційного навчання. Третя точка зору висвітлює означений термін як діяльність із розробки, пошуку, освоєння й використання нововведень, їх здійснення [4].

Отже, інноваційна педагогічна діяльність – це комплексна діяльність зі створення й упровадження в практику власних, різних за ступенем новизни педагогічних нововведень. Ця діяльність характеризується креативністю та мотивацією вчителя на здійснення пошукової діяльності.

У педагогічній літературі висвітлено такі етапи здійснення інноваційної діяльності: мотивація, цілеспрямованість, збір інформації, поява нових ідей, формування образу нового педагогічного продукту, конструктивне втілення останнього в життя.

До функціональних компонентів інноваційної діяльності вчителя вчені відносять: прийняття рішень про використання нового, формулювання цілей і підходів, планування етапів експериментальної роботи, прогнозування труднощів, упровадження нововведень у педагогічний процес, корекція й оцінка інноваційної діяльності.

Т. Демиденко, крім вище зазначених компонентів, виділяє операційний і рефлексивний. В основу цих компонентів покладено: аналіз структури інноваційної діяльності та етапи розгортання інноваційних процесів, переробку освітніх проектів, їх інтерпретація, активний пошук

інноваційної інформації, ознайомлення з нововведеннями, професійно-мотивований аналіз власних можливостей щодо створеного нововведення, прийняття рішень про його використання, формулювання мети й підходів до застосування нововведення, прогнозування змін, труднощів, результатів інноваційної діяльності [2].

Окремим елементом у створенні інноваційної діяльності є інформаційна культура, яка являється її важливою складовою та пов'язана не тільки із системою спеціальних знань, але й з особливостями стилю діяльності вчителя.

До вищезазначеного необхідно додати й особистісний компонент, який проявляється в тому, що головним суб'єктом інноваційної діяльності виступає вчитель.

Так, беручи до уваги різні ставлення вчителів до нововведень, К. Ангеловські виділяє 5 категорій педагогів:

- новатори (учителі з яскраво вираженим новаторським духом, які завжди першими сприймають, застосовують і поширюють нове);
- передовики (вважають, що інновації потрібно впроваджувати відразу після їх створення);
- помірні (не намагаються бути серед перших, але й не будуть останніми, сприймають нововведення після схвалення колег);
- передостанні (більш вагаються, ніж вірять у ефективність нового, віддають перевагу старому);
- останні (консерватори, які вірять у святість традиційних підходів) [1, 49–51].

Формування готовності педагогів до інноваційної діяльності передбачає наявність відповідних моделей. Однією з існуючих у сучасній науці та практиці моделей є модель підготовки педагогів до використання інноваційних технологій В. Сластьоніна, Л. Подимової, О. Козлової, що включає такі взаємозумовлені компоненти:

1. Поінформованість про інноваційну педагогічну технологію шляхом: оволодіння змістом і методикою інноваційних педагогічних технологій; оволодіння технологією розробки та застосування педагогічних інновацій; визначення особистісної позиції щодо необхідності використання інноваційних педагогічних технологій на практиці;
2. Технологізованість у формуванні компетентності педагогів щодо розробки й використання інноваційних педагогічних технологій;
3. Результативність підготовки вихователів до використання інноваційних педагогічних технологій та її оцінку.

Структурна модель підготовки педагога до інноваційної діяльності, розроблена К. Макагон, має три етапи: діагностично-коригуючий; навчальний; аналітико-результативний [3].

Розробленими є показники ефективності формування готовності педагога до інноваційної діяльності, наприклад, В. Уруський пропонує такі: 1) спрямованість педагогічних працівників на інноваційний підхід до навчання й виховання; 2) орієнтація методичних структур на забезпечення індивідуальної траєкторії підготовки педагога-новатора; 3) вироблення на цій основі нетрадиційних форм і методів методичної роботи; 4) зростання педагогічної майстерності вчителів, вихователів і керівників закладів освіти [5, 16].

Висновки. Отже, впровадження інноваційних технологій у педагогічну діяльність майбутнього вчителя, дає йому змогу краще засвоїти навчальний матеріал, зменшує час на вирішення стандартних завдань і допомагає знайти розв'язки нестандартних, стимулює творчий потенціал, зумовлює позитивне ставлення до навчальних дисциплін, підвищує рівень інформаційної культури та створює умови для повноцінного розкриття майбутнього освітянина як особистості. Тому впровадження інноваційних педагогічних технологій є однією з умов покращення педагогічної діяльності вчителя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ангеловски К. Учителя и инновации : Кн. для учителя / К. Ангеловски. – М. : Просвещение, 1990. – 280 с.
2. Демиденко Т. М. Підг. навч. до ін. пед. д-сті : дис. канд. пед. наук : 13.00.04 / Черкаськ. наук. ун.-т ім. Богд. Хмельн. – Черкаси, 2004. – 220 с.
3. Макогон К. Діагностика готовності педагогів до пошукової діяльності (пед. інновації) / К. Макогон // Рідна школа. – 2002. – № 1. – С. 27–29.
4. Оцінювання та відбір педагогічних інновацій: теоретико-прикладний аспект / за ред. Даниленко Л. – К. : Школяр, 2002. – 320 с.
5. Уруський В. І. Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності : методичний посібник / В. І. Уруський. – Тернопіль : ТОКІППО, 2005. – 96 с.

РЕЗЮМЕ

Палагута И. В. Формирование подготовки будущего учителя к реализации инновационной педагогической деятельности.

В статье рассматриваются проблемы подготовки учителя к инновационной деятельности. Отмечается сущность понятия «инновационная педагогическая деятельность». Отражено основные этапы для создания инновационной деятельности. Обосновывается содержание ее структурных компонентов, на которые опирается будущий учитель в своей работе. Характеризуются 5 категорий педагогов и описывается их отношение к нововведениям. Объясняется стремление будущего педагога к самопознанию и осмыслению им своего духовного мира, творческого отношению к самому себе, стремление к выявлению и развитию своих личных возможностей.

Ключевые слова: инновационная педагогическая деятельность, инновационные процессы, нововведения, самоактуализация, профессиональное самосовершенствование, инновационность, творческая обстановка, инновационные технологии, творческий потенциал.

SUMMARY

Palaguta I. The Formation of Future Teacher's Preparation to Realization of Innovative Educational Activity.

The problems of future teacher's preparation for the innovation activity are examined. The essence of the idea of «innovation pedagogical activity» is determined. The factors which influence on the development of innovation processes on the modern stage are described. The maintenance of structural elements of future teacher's innovation pedagogical activity is settled. The basic stages of preparing for the innovation activity are selected. The functional components of future teacher's innovation activity, which help him to plan his work better, to realize innovations of the pedagogical process, also to correct and estimate results of his innovation activity are described.

Five categories of the teachers are characterized, their attitude toward the realization of innovation technologies to the pedagogical process are described. The future teacher's aspiration to self-recognizing, self-determination and grasping the idea of his spiritual world, own actions, a role and a place in his professional activity, creative attitude to himself in the process of active influence at outer and internal world, aspiring to the exposure and development of his personal possibilities is explained.

The role of creative situation in the process of future teacher's training, the claim of which is possible only in default of internal barriers to creative displays, the organizing of future teacher's creative work of subconsciousness, searching of new relations, the development of imagination and fantasy, the development of professional sensitiveness, searching of sense in creative activity is described and characterized.

The meaning of such directions of future teacher's development qualities, such as emotional thinking, formulating new types of communication and communicative abilities, the development of internal abilities of a dialogue is generalized. The main conditions of the establishment of innovation technologies into the teacher's work are characterized. The establishment of innovation technologies into the future teacher's pedagogical activity, which gives him an opportunity to master the material better, reduces time on the decision of standard tasks, stimulates the positive attitude to the training disciplines, rises the level of informational culture and creates the conditions for the complete future teacher's opening as a personality is determined.

Key words: *innovation pedagogical activity, innovation processes, innovations, self-recognizing, professional sensitiveness, innovation, creative activity, innovation technologies, creative potential.*